

*A nevelőtestület a kiegészítést elfogadta, az intézményvezető jóváhagyta:
2022. szeptember 19 -én.*

Pedagógiai program – kiegészítés
FENNTARTHATÓSÁGRA NEVELÉS

CEGLÉDI TÁNCSICS MIHÁLY ÁLTALÁNOS ISKOLA

2022

BEVEZETÉS

Meghatározó, hogy milyen embereszményt tartunk követendőnek, tanítványaink milyen kulturális, humánus és életviteli értékeket tartanak fontosnak.

Fontos, hogy az iskolai élet mindennapjaiban, a tanítási órákon kívül is érvényesüljön az intézmény egészének ökológiai kultúrája (pl. hulladék keletkezésének megelőzése, energiatakarékoság) és társas harmóniájának rendje (pl. demokratikus fórumok, együttműködés helyi közösségekkel).

Az iskola legfontosabb célcsoportjai a környezeti nevelés terén a tanulók és a családok, a szülők, a helyi közösség tagjai. A családokat rendszeresen tájékoztatni kell az iskola környezeti nevelési célkitűzéseiről és a szülőket mind jobban be kell vonni a helyi fenntarthatóságot középpontba állító programokba.

A fenntarthatóságra nevelésünk célja

- az élet elemi dolgainak ismerete, az alapvető életfeltételek felmutatása, (f)elismerése;
- a pozitív attitűd erősítése, beleértve az ismeretekre nyitottságot és a kíváncsiságot;
- a tudatos életvitel és a tudatos cselekvés hangsúlyozása;
- a közösségekhez tartozás gyakorlása;
- a hosszútávú felelősség vállalása.

A fenntarthatóságra nevelésünk feladatai

- válasz az új kihívásokra: az ökológiai szükséghelyzetre, az intézményrendszerek válságára;
- biztosítani kell a tanulók természetélményét, a gyerekek és felnőttek természettel való kapcsolatának fenntartását, ápolni kell a természetszeretetet;
- tanulóinkat az élet minden területén a környezettudatos életmódra és környezettudatos döntésekre, cselekvésre és megszólalásra nevelni;
- még tudatosabban építeni a korábbi tudásra és gyakorlatra, a jelen ismeretében.

KÖRNYEZETI NEVELÉS

A fenntarthatóság fogalmát mindenkinek egyéni szinten kell megértenie. Az életvitelünket a valós szükségleteinkhez kell igazítani, a pazarlásra készítő igények helyett. Ma már a környezeti nevelésnek alapvetően nem arra kell felkészíteni a diákokat, hogy részt tudjanak venni a társadalom életében, hanem arra, hogy képessé váljanak aktívan részt venni a társadalom átalakításában.

A környezeti nevelés során a tanulóknak önállóan kell felfedeznie az összefüggéseket, aktív elsajátításra van szükség, cselekvéseken keresztül, motivált módon kell eljutni a mindenféle tartalmakon működő általános képességekhez.

Az iskola értékekre nevel, így a környezeti nevelésben is egyértelműen alapvető fontosságú, elsődleges szocializációs szintér. Egy életre szóló mintaként rögzül a tanulóknak az, amit az iskolában a környezettudatosság, erőforrás takarékoság, fogyasztási szokások, hulladékgazdálkodás során megtapasztalhatnak. Elengedhetetlenül fontos, hogy ezek pozitív és előremutató minták legyenek.

Az iskolai környezeti nevelést erősítik a természet- és környezetvédő helyi közösségi akciók (pl. cserebere börze), közös programok (pl. az év fája, év madara kiállítás), a zöld jeles napok (pl. Föld napja, víz világnapja, biodiverzitás napja, komposztálás napja) megünneplése.

A környezeti nevelés feladatai

- Legyünk nyitottak a változtatásra.
- Változtassunk étrendünkön, kevesebb húst fogyasszunk, inkább zöldségeket preferáljunk, leginkább a vörös húsokat csökkentsük.
- Ne pazaroljunk.
- Tudatos vásárlásra és a kidobott élelmiszerek mennyiségének csökkentésére is gondoljunk.
- Szabaduljunk meg az egyszer használatos műanyagoktól.
- Tartósabb ruhákat hordjunk, adományozzuk el, amit nem használunk.
- Közlekedjünk fenntarthatóbban. A közlekedési igényeket mérjük fel, lehetőség szerint úgy tervezzük útjainkat, hogy üzemanyag takarékosak legyenek. Amikor csak lehet kérekpáros, gyalogos közlekedést választunk.
- Csökkentsük energiafogyasztásunkat. A benti légtér hőmérsékletének csökkentése, az energiatakarékos készülékekre való váltás, valamint az állandóan bekapcsolt készülékek lekapcsolása is sokat számít.
- Keressünk a fenntarthatóságban társakat.
- Az iskolaudvarok gondozásába vonjuk be a tanulókat és a szülőket is, hogy szép, gondozott udvar alakuljon ki, javuljon a közösségi élet és a szülő-pedagógus kapcsolat, a gyermekek is részesei legyenek a folyamatnak, ami a konkrét ismereteken, tapasztalatokon túl felelősségre nevel, továbbá a résztvevők jobban fognak vigyázni a környezetükre helyben és az intézményen kívül is.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

Az egészségkultúra alapvető feltétele: az élet tisztelete és megbecsülése. Egészségünk védelmében az egyik legfontosabb tényező a pozitív jövőkép formálása mind egyéni, mind közösségi szinten. A pozitív jövőkép része az egészségtudatos gondolkodás és magatartás. A közösségi összetartozás tudata, a közösségben való tevékenység szintén komoly segítséget nyújthat, nem csak a magánnyal és a pszichés problémákkal küszködők számára.

Egészségfejlesztési célok

- alakuljon ki a tanulóknál az egészséges szemléletmód és életmód igénye;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat;
- lássák meg az egészség és a környezet összefüggéseit;
- ismerjék meg a környezeti és egészségügyi problémákat; legyenek képesek a problémák megelőzésére, mérséklésére, a prevenció alkalmazására;
- figyeljék a természeti változásokat és mozogjanak sokat természeti környezetben;
- törekedjenek a pozitív értékrendet kifejező, életszerető gondolatok megfogalmazására;
- törekedjenek a szociálisan fejlett viselkedéskultúra elérésére;
- alakuljon ki minden tanuló testi állapotában az elégedettség és a jó közérzet, lelki állapotában a kiegyensúlyozottság és a belső harmónia elérésének vágya, a jó állapot és az életöröm megtapasztalásának érzete;
- a tanulóknál fel kell ébreszteni a tudásvágy mellett a média-, és internet adta információövezetben való eligazodás és a helyes életmódbeli tudatos szelektálás képességét, hogy felismerjék mi fontos és feltétlenül szükséges az életvitelükhöz és mi az, amire az életben egyáltalán nincs szükségük, így módon lehetne elérni, hogy mértékletességet és önuralmat gyakorolva elhatárolják magukat az alkoholtól, a drogtól, a dohányzástól, és egyéb káros szenvedélyektől.

Hagyományok

- Ismerjünk meg, őrizzünk meg, élésszünk újjá és tanítsunk minél több, a természettel együtt létezését tükröző hagyományt, szokást.
- Törekedjünk arra, hogy a természetismeret alkalmi kapcsolódjanak össze a kulturális értékek, a hagyományok megismerésével.
- Szenteljünk több időt kirándulásokra, könyvtári, múzeumi programokra, szakköri munkára, vetélkedőkre.
- Igyekezzünk, hogy természet- és környezetvédelmi jeles napjaink a természetvédő mindennapjaink közül ünnepként emelkedjenek ki.

Fenntarthatóságra nevelésünk az alábbi sikerkritériumok eléréséhez járul hozzá

1. A diákok környezettudatosan viselkednek az iskolában és az iskolán kívül is.
2. A diákok képesek a fenntarthatósággal kapcsolatos problémák komplex értelmezésére.
3. A diákok rendelkeznek a természeti, az épített, a társas-társadalmi környezettel kapcsolatos környezettudatos állampolgári magatartáshoz szükséges értékekkel, magatartásmintákkal, életviteli szokásokkal és ismeretekkel.
4. A diákok emberi kapcsolataira jellemző a tolerancia, az empátia és a másság elfogadása.
5. A diákok osztálytermen és tanórán kívül is foglalkoznak a fenntarthatósággal.
6. A diákok értéknek tekintik a biológiai, a társadalmi és a kulturális sokféleséget.

7. A diákok nem csak a környezeti problémákkal vannak tisztában, hanem ismerik a lehetséges megoldási módokat is.
8. A diákok ismerik közvetlen környezetük környezeti problémáit és értékeit.
9. A diákok képesek az élő természet tanulmányozására, annak károsítása nélkül.
10. A diákok képesek együttműködési és konfliktuskezelési technikák alkalmazására.
11. A diákok képesek a fenntarthatósággal kapcsolatos közös tevékenységeket együttműködve megvalósítani.
12. A diákok részt vesznek projektekben.
13. A diákok aktívan részt vesznek az iskolában a fenntarthatósággal kapcsolatos tém napokon, témaheteken.

Felhasznált irodalom

Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia, 2019. Magyar Környezeti Nevelési Egyesület

Tbiliszi záródokumentum: <http://www.gdrc.org/uem/ee/tbilisi.html>

Az Európai Unió Tanácsa 2010. november 19-i következtetései a fenntartható fejlődést szolgáló oktatásról (2010/C 327/05) Az EU Hivatalos Lapja

http://epa.oszk.hu/00800/00877/02826/pdf/c_327_2010_12_04_00110014.pdf

Pedagógiai koncepció az ökoiskolai nevelési-oktatási program, Az ökoiskolai kritériumrendszer szempontsora

Az Ökoiskola Hálózat (a környezeti nevelők tapasztalata, jó gyakorlata)

<https://ofi.oh.gov.hu/udvozoljuk-magyarorszag-i-okoiskola-halozat-honlapjan>

Cegléd, 2022. szeptember 19.

Kis-Péter Ildikó
fenntarthatóságra nevelés munkacsoport tagja

Rimóczi Gábor
intézményvezető

Bathó Zoltán
diákönkormányzatot segítő tanár